

GUNNAR FRÖROTH:

Stolpillerpresidenten

Vi anländer till demokraternas stora valvaka, Washington DC, på Capitol Hilton, klockan nio på kvällen. Stämningen verkar lite avslagen; fokus hos de sådär ett tusen personerna som tagit sig dit verkar ligga på barerna med den fria spriten, och på de stora kantinerna med korvar, köttbullar och grönsaksröra. Min första reflektion är att det ännu kommer dröja tills de första, säkra rapporterna kommer. Efter en stund stannar jag till vid en TV-apparat, och inser att det är precis tvärtom. Clinton har redan säkrat 275 elektorer. Valet är över.

Valvakan var precis som kampanjen: avslagen. Skälen är huvudsakligen två: dels går amerikansk ekonomi lysande och dels så har

Clinton samma förmåga som Reagan att få misstag och skandaler att bara rinna av. Dole hade inget att sätta emot. Det hade nog inte spelat någon roll om republikanerna valt någon annan kandidat.

Först det ekonomiska undret. Ett allmänt skämt är att till och med Clintons katt Socks hade kunnat vara president under de senaste fyra åren, med samma goda ekonomiska resultat. Greenspan har haft inflationen under uppsikt och den amerikanska entreprenörsandan har skött resten.

Sjunkande medelinkomster

Signalerna är visserligen blandade vad gäller vanligt folks ekonomi. Undersökningar tyder på att medelinkomsterna sjunker för människorna på Main Street, och att det mesta av de goda tiderna går till ägarna på Wall Street. Bedömare på vänsterkanten, som EPI, Economic Policy Institute, grundat av bland andra Lester Thurow och Robert Reich, driver tesen att medelklassen har fått

det drastiskt mycket sämre och att det finns en utbredd otrygghet i alla grupper idag. Samtidigt är arbetslösheten låg, konsumenterna på gott humör och valets utfall visar att de flesta ändå svarar "ja" på frågan om de har det bättre nu än för fyra år sedan.

Vad oroar då amerikanerna? Om man försöker utläsa något av TV-reklamen så är det matsmältningen och att man inte har en tillräckligt bekväm bil som är medelklassens främsta bekymmer. Laxermedel och en ny Cadillac är vad genomsnittssamerikanen behöver. Enstaka sjuk- och olycksfallsförsäkringar flimrar också förbi, och den ständiga reklamen för olika telebolags telefoni-lösningar.

Med ekonomin i hamn, vad behöver en amerikansk president mer göra? Lämpligen skickar han några missiler om året mot någon avlägsen diktatur, det är bra för statsmannaimagen. Även detta klarade Clinton av, samt ett till sist handfast agerande

---

GUNNAR FRÖROTH arbetar på SAFs informationsavdelning och har nyligen kommit ut med boken *Periskop*.

i Bosnien-frågan. Utrikespolitiken var på det stora hela så välskött de senaste två åren att det var än mer än icke-fråga än vanligt.

Återstår då "the character thing". Hur betar sig presidenten som person? Bill Clintons förmåga att sätta sig själv i klistret, för att inte använda ett mer chikanöst uttryck, överträffar en kampanjkonsults våtaste drömmar. Och ändå; frågan tycks inte betyda någonting för Clinton i opinionsmätningarna. Kanske är det så att baby-boomer-generationen känner att han är en av dom, en vanlig kille med samma svagheter, samma övervikt och samma svårhanterliga fru.

Reagan fick epitetet "teflonpresidenten" för denna sin förmåga. Är Clinton ännu en teflonman? Nja, till skillnad från Reagan verkar Clinton ge sig in i simplare, sjabbigare affärer. Clintons problem är sådana som man just kan tänka sig att en guvenör från en liten, perifer syd-

stat skulle kunna dras med: otrohet, försök att göra smarta affärer, FBI-filer på ledande republikaner dyker upp i Vita Huset, olagliga, utländska kampanjpengar strömmar in i hans återslagskampanj. Och så vidare.

Eroderad auktoritet

Intrycket är att Clinton ger sig in i en massa dynghögar helt avsiktligt, och sedan räknar kallt med att det ska lösa sig, eftersom han är president. Han bara ler och vinkar, joggar en vända med någon kändis och sedan är allt glömt. Många republikanska bedömare räknar dock med att han nu sitter i så många olika härvor att hans sista år kommer ägnas åt att träffa advokater. Till slut kommer alla skandaler att erodera hans auktoritet. Kanske är "stolpillerpresidenten" den rätta termen, för att fortsätta i matsmältningsspåret? Han dras in i de mest otrevliga sammanhang, och kommer till slut få se sin makt lösas upp. Eller? Only time will tell.

ORD

Zigenarkonsulent är ett ord som är ungefär jämgammalt med vägen utför för Sverige. Det är beteckningen på ett av dessa kommunala vårdyrken som blommade upp fr o m 70-talet och bidrog till att flytta den mentala tyngdpunkten från oberoende till inordnande och till underordnande eller beroende. Det spelar ingen roll på vilken sida av zigenarkonsulenten man tittar, på honom själv eller på klienten. Beroendet uppstod på ömse sidor.

Zigenarkonsulenten har i trettio års tid ägnat sig åt positiv särbehandling. Zigenarna har fått mera hjälp och stöd än de flesta och om hjälp och stöd och stöttor och särskilda insatser hade varit verkningsfulla medel för att lyfta människor då skulle zigenarna ha närmat sig eliten i Sverige. Men det har de inte. Förändringen har snarare gått åt motsatt håll: de har blivit missbrukare, kriminaliteten har ökat.

Zigenarkonsulenten var drömmen om det perfekta samlivet mellan stat och medborgare där staten tog på sig rollen att lägga livet tillrätta, bära ansvaret och betala. Av föremålet för zigenarkonsulentens kärlek blir då så småningom en till hälften viljelös klient, halvt självföraktande och halvt cynisk men expert på bidragssystemen. Den olyckliga utvecklingen kunde ingen förutse på förhand. Nu vet vi bättre.

Helena Rivière